

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/232029,IPN-podjal-na-nowo-sledztwo-w-sprawie-smiertelneho-postrzelenia-Antoniego-Browar.html>
18.03.2026, 23:28

IPN podjął na nowo śledztwo w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka przez funkcjonariuszy MO

O wznowieniu śledztwa poinformowali podczas spotkania z mediami dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN oraz prok. Andrzej Pozorski, dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

22.10.2025

Antoni Browarczyk był jedną z pierwszych i najmłodszych ofiar stanu wojennego. Ten dwudziestoletni uczestnik duszpasterstwa dominikańskiego, aktywnie włączył się w działalność przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego już 13 grudnia 1981 r. 16 grudnia uczestniczył w walkach ulicznych w Gdańsku.

17 grudnia, około 15.30 Antoni Browarczyk opuścił z kolegami warsztat elektromechaniczny Henryka Szlendaka przy ul. Wyczółkowskiego 16, gdzie pracował. W Śródmieściu przyłączył się do trwającej demonstracji. Sytuacja na ulicach robiła się coraz bardziej niebezpieczna. Wtedy Antoni razem ze swoim kolegą Andrzejem Szczęsnowiczem postanowił pójść do jego mieszkania przy ul. Szuwary. W rejonie czołgu-pomnika przy ul. Hucisko zostali rozdzieleni. Browarczyk szedł dalej w kierunku ul. Wały Jagiellońskie. W pobliżu przystanku tramwajowego przy Bramie Wyżynnej otrzymał śmiertelny postrzał w głowę z pistoletu maszynowego PM-43. Śledztwo w sprawie jego śmierci umarzano trzy razy z powodu niewykrycia sprawców.

22 października 2025 r. w Gdańsku, podczas konferencji prasowej przy pomniku upamiętniającym Antoniego Browarczyka oraz inne ofiary stanu wojennego, dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN, poinformował, że śledztwo to zostaje wznowione.

- Spotykamy się w Gdańsku, aby poinformować o wznowieniu śledztwa w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka. Tak się składa, że mija właśnie rocznica jego urodzin, rocznik 1961. Tak się również składa, że tutaj - w Gdańsku - 17 grudnia 1981 r. Antoni Browarczyk i kilka innych osób zostało poważnie rannych. Dla Antoniego Browarczyka rany okazały się śmiertelne. Jesteśmy tutaj po to, aby poinformować, że w wyniku dodatkowych materiałów, które zostały odkryte w archiwach i pozyskania ich do sprawy, to śledztwo, to postępowanie, zostaje wznowione i będziemy je kontynuować, aż do wskazania tych, którzy są winni zabójstwa Antoniego Browarczyka oraz ciężkiego poranienia trzech innych osób w wydarzeniach z 17 grudnia 1981 roku.

Śledztwo Instytut Pamięci Narodowej podjął na nowo w ramach realizowanego od połowy 2022 roku przedsięwzięcia określanego mianem „Archiwum Zbrodni”.

- „Archiwum Zbrodni” to projekt realizowany w Instytucie Pamięci Narodowej, który ma na celu zapewnić sprawiedliwość i przywołać pamięć tym, którzy zostali zamordowani, ciężko poranieni, byli bici i prześladowani przez funkcjonariuszy komunistycznego aparatu represji. Naszym zadaniem jest też odszukać, wskazać i skazać tych, którzy odpowiadają za to, co wówczas się działo, a czego ofiarami padali ci, którzy nie zgadzali się z rządami komunistycznymi. Ten projekt będzie kontynuowany w IPN, albowiem z dnia na

dzień pojawiają się nowe materiały, które pozwalają, czy to podejmować śledztwa, czy wznowiać w sprawach z lat 70. i 80.

- zaznaczył zastępcę prezesa IPN.

Andrzej Pozorski, szef pionu śledczego IPN, poinformował, że podstawą decyzji o wznowieniu śledztwa było ujawnienie dokumentu, który został wytworzony przez Komendę Główną Milicji Obywatelskiej. W tym dokumencie opisano przebieg zdarzeń, jakie rozegrały się 17 grudnia 1981 roku ok. godz. 17.00 w pobliżu byłego budynku Komitetu Wojewódzkiego PZPR, w trakcie których funkcjonariusze bezprawnie użyli broni palnej, nie tylko w stosunku do demonstrantów, ale także w stosunku do mieszkańców Gdańska, a w wyniku tych bezprawnych działań Antoni Browarczyk otrzymał postrzał w głowę, a 3 inne osoby zostały ranne.

Żaden z pokrzywdzonych nie stanowił faktycznego zagrożenia dla funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej. Antoni Browarczyk otrzymał postrzał w głowę z odległości ponad 200 m. Kolejna osoba, która otrzymała rany postrzałowe, została postrzelona z podobnej odległości. Trzecia osoba otrzymała strzał w plecy, a czwartą osobą było 15-letnie dziecko, które wracało z ojcem z zakupów.

Po analizie tego dokumentu oraz po zapoznaniu się z aktami prokuratury wojewódzkiej w Gdańsku, prokurator uznał, że istnieje inicjatywa dowodowa, która pozwoli na ustalenie stanu faktycznego poszczególnych zdarzeń, ale również sprawców tych czynów.

Śledztwo ma szerszy zakres niż to, które było prowadzone w 1981 i w 1982 roku, ponieważ prokurator IPN zajmie się również kwestią utrudniania tego postępowania w 1981 i 82 roku. Przedmiotem oceny prawnej będzie również sposób prowadzenia tego śledztwa przez prokuraturę marynarki wojennej, która dopuściła do utraty istotnych dowodów, a decyzja została podjęta pomimo tego, że postępowanie dowodowe nie zostało zakończone.

Andrzej Pozorski dodał, że ówcześni funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej, którzy w sposób bezprawny użyli broni palnej, pomimo niezakończenia postępowania karnego zostali uhonorowani odznaczeniami resortowymi, państwowymi, awansowali na wyższe stanowiska służbowe. Władze resortowe uznały, że stali na straży porządku prawnego stanu wojennego i ta nagroda miała być wzorem dla innych funkcjonariuszy milicji, jak należy postępować.

Podczas konferencji prasowej dr Marek Szymaniak, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku, zapewnił, że pracownikom gdańskiego IPN nie zabraknie determinacji w utrwalaniu pamięci o Antonim Browarczyku, jednej z najmłodszych ofiar stanu wojennego. Zapowiedział spotkanie z młodzieżą przy grobie Browarczyka, w rocznicę jego śmierci – 17 grudnia. Zaprentował również przygotowaną przez IPN pamiątkową koszulkę z wizerunkiem Antoniego Browarczyka.

- Chcemy, żeby pamięć o nim była żywa wśród młodego pokolenia Polaków, dla których Antoni Browarczyk powinien być przykładem ofiarności na rzecz utrwalania tożsamości niepodległościowej.

Obejrzyj zapis konferencji na kanale IPNtv

* * *

W ramach projektu „Archiwum Zbrodni” prokuratorzy przeprowadzają analizę akt umorzonych śledztw o przestępstwa popełnione między innymi w okresie obowiązywania w Polsce stanu

wojennego pod kątem nowych możliwości dowodowych, uzasadniających podjęcie na nowo, względnie wszczęcie śledztw, w sprawach niewyjaśnionych dotąd zbrodni komunistycznych z lat 80. XX wieku.

Do tej pory śledczy IPN podjęli 19 postępowań, część z nich zakończyła się już prawomocnymi wyrokami, jak chociażby przeciwko funkcjonariuszom ZOMO w Szczecinie. Trwają przygotowania do pociągnięcia do odpowiedzialności tych, którzy znęcali się nad internowanymi w Kwidzynie. Podjęto również i są pierwsze efekty śledztwa w sprawie zbrodni lubińskiej, ponadto Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wznowiła śledztwa w sprawie wydarzeń czerwca roku '76 w Radomiu, Ursusie i Płocku.

Polecamy materiały IPN:

Antoni Browarczyk

- [Robert Chrzanowski: Sprawa Antoniego Browarczyka](#)
- [Antoni Browarczyk w katalogach Biura Lustracyjnego](#)

Archiwum Zbrodni

- [Narada służbowa dyrektora i prokuratorów Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z naczelnikami Oddziałowych Komisji](#)
- [Podjęcie na nowo śledztw w sprawie bezprawnych działań funkcjonariuszy MO i SB wobec uczestników masowych protestów społecznych z 25 czerwca 1976 roku](#)
- [Nowe fakty w sprawie zbrodni lubińskiej](#)
- [Zarzuty dla 25 funkcjonariuszy z ośrodka internowania w Kwidzynie, odpowiedzialnych za dręczenie niesłusznie uwięzionych osób. Konferencja prasowa prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego i dyrektora GKŚZpNP, zastępcy prokuratora generalnego Andrzeja Pozorskiego](#)
- [Dwudziestu siedmiu byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej oskarżonych o udział w pobiciu osób internowanych w Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie](#)
- [Instytut Pamięci Narodowej podejmuje na nowo śledztwo w sprawie pobicia Wojciecha Cieślewicza](#)
- [Czekając na prawdę - konferencja prasowa prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego i prokuratora Andrzeja Pozorskiego w związku z podjęciem na nowo śledztwa w sprawie śmierci Piotra Majchrzaka - 20 września 2022](#)
- [Wznawiamy śledztwo dotyczące zbrodni lubińskiej - konferencja prasowa prezesa Instytutu Pamięci Narodowej](#)
- [Ruszył projekt #archiwumzbrodni - IPN powraca do śledztw w sprawie zbrodni z okresu lat 80. XX wieku](#)
- [Czy warto dochodzić sprawiedliwości po wielu latach? \[SPOT\]](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Gdańsk

Gdańsk